

ILIS MIRACULUS AN ITRON VARIA REMENGOL

Savet gant ar Roue Gralon

GOUDE MA OA BEUZET KÆR IS

'Neb a bed Guerc'hes Remengol
Birviqueu ne dai da gol...

En Escopti Kerne, el lec'h emma brema môr Douarnenez, e oa guechal eur gaer vras meurbet, hanvet Is.

Eur voguer ledant hag huel, gant selujou ouarn he difenne deus ar môr. Er gær-ze ne velet, e tuez an dud pinvidic, nemet dizurs, goal exempl ha fallagriez. Gralon, pehini a chome neuze en Is, a voa roue Breiz-Izel. Ret e oa brezeller en e yaouanquis, ha rust an andret e zujidi : mæs en e gosni, sclerigennet dre ar feiz kristen, e teuas

AN ITRON VARIA REMENGOL

drouzet ar roue Gralon, abalamour d'an droug-oberou, d'an torfejou ha d'an injustiçou a re bemde, e pales e verc'h yaouanq : mæs goab a red anezo, hac ar Roue simpleet dre an oad, n'en doa mai a c'hallout avoalc'h evit areti dizurzo kær bras.

Doe a skuissas, en fin, o velet Is caledet en he fechejou, hac a roas da anaout da Æl Breiz-Izel, e vignon Guenole, penaos eb dale pell, ar gær gaër-za a vijet beuzet gant ar môr. Kerkent, Guenole a bignas var e varc'h, hak a redas da gær ha Is, e sonjal c'hoaz dizarmi ko'er Doue. Maes tremenet e oa an amzer a druez. Pa en em gavas an abad zantel, var dro anter-noz, selujou Is a voa digor, hak ar mor a c'hroze spontus o ti-ruilla var an dud, an tier hac ar palechou. Guenole ne allas saveti nemet Gralon ep quen ; guelet a rer c'hoas roudou treid e varc'h er garrek, var behini, aboue, a'adet, Landevennec, arog komer ho c'harg, a deu da ober o feden ha da anaout ar roue Gralon evit fondatur ho c'houent.

Kær Is ne ma mui, evel Sodom, Gomor ha Babylon ; hak hirio ar mor a ruill drest he fen.

(1) *Guen-oll-e, Oll-e-Guen* (il est tout blanc), hanvet evel-se gant he vam, ar Santes Ven, abalamour ma oa eur buguel koant ha fur. Sant Guenole, dre e vertuziou, en deus meritet an koant kær a Æl-Breiz-Izel (l'ange de la Bretagne).

Da zao-heol, Gralon o veza pignet gant Guenole var lein Mene-Hom, a dolas ac'hane eur zel truezuz var e lerc'h maes el lerc'h ma edo ar gær grër a Is ne velas mui nemet mor Douarnenez, hac e kouezas d'an daoulin evit trugarecat Doue hak ar Verc'hes da veza zaveteet e vuez.

Pa zavas divar e zaoulin, e velas dindan an heol o luguerni *Ru-mengoulou*, pe *Men-ru-ar-goulou*, var pehini vije sacrificiet tud beo, ha bep mis eur bugel bian c'hoas eus ar vron. Neuze beuzet en e zaelou hap e zaoulegad save etrezek an En, e lavaras d'he mignou santel :

« Var ar Men ru zont consacret da eun doue barbar, me a reie sevel eun ilis gaër d'ar Verc'hes, hak el lec'h ma skuiller ar goad da Teutanès me skuillo Mam ar guir Doue he graçou var Breiz Izel.

— Gralon a zal'as mad de bromessa ha beleien ar Bayanet, o veza em revoltet pa veljont dispen templ au doue faos Teutatès, ar Roue christen ho zrehas e kever Argol, e pen ar Vretonnet convertisset.

— Goude beza gret e beden var Mene-Hom, ar Roue Gralon a heuillas Guenole da abaty Landevennec, savet gantan eun neubeut braveziou kentoc'h. Diaroc kement-se en devoa c'hoas roet he balès, e Kemper, da zant Kaourintin, pehini e deoa tore e naon dezan ha d'e comoagnonez gant eun tam deus he besk bian. E plaç ar palès-ze, ema brema ilis kaër cathedral Kemper.

— Gralon e dremenas P Landevennec a rest deuz he vuez en eur binigen gallet, hak aliès a ze gant e vignou kaër da Remengol da bedi evit he bobl an *Itron Varia Remengoll*. Beza en devoa an eur d'he guelet, brudet bars e pevar c'horn Breiz-Izel, hak o vervel etre divrec'h sant Guenole, e Landevennec, e recommande he ene da Zoue en eur lavaret gant fizians.

« Itron Varia Remengol.

« Miret ouzin na zin da goll,

« Pedit ive ho mab Jesus,

« Ma vezin gantan evurus. »

C'houezec cant vlas a zo aboue ma e maro Gralon, hak ar Vretonne pere zo bepret tud a feiz hak a galon, ho dens c'hoas sonj eus ha Roue coz, hak eus vignon sant Guenole. Maes na c'hanevefent guelioc'h histor ho bro kaer, pa zeont da zul an Drindet; da bardon bras Remengol a da velont mor Douarnenez, Menez-Hom, Landevennec ha tour hüel ilis miraculus an *Itron-Varia-Remengoll* e lavarfont, an daëlou en ho daoulagad, en eur vale gant respet var douar ar Sænt hak ar Rouane :

« Bras ar burzudou a ro bel,

« Ebars en amze dremenet !..»

— Bras ive ar lurbudou a ra c'hoas hirio an itron Varia Remengol en andret an oll Vretonet, hak ispicial en andret ar belerinet a deu bemde d'he guelet, alies eus a bell bro, cals aaezo diarc'hen hap o corf ho rochedou,

Ar vinoret dilezet, an intanvez paour, ar eorien noas, soudardet, Breiz-Izel et creis tan ar brezel, ar var tolodet va ar mor bras e furol, an oll tud affli a gorf a galon hak a speret, drn en o foanioz, darn en dangeriou, darn all en disesper, hak oll var garele ar maro ho deus sonj eus ho Mam doue a mad, alies e leveront dezi gant carante ha gant fizians en he galloud hak en e madelez :

« Guerc'hez sacr, a Remengoll, patronez Breiz-Izel.

« Pedit evidomp, hirio, ha pa renkimp mervel ;

« Pedit evit Breiz-Izel, evit ar Vretonnet,

» Ho deuz ho karet, ho kar hak ho karo bepret.

KANON SPIRITUEL

EN ENOR

D'AN ITRON-VARIA REMENGOL (1)

PATRONEZ BREIZ-IZEL

*Kurunet dre urz hac en hano h m Tad santel ar PAB PINAO, an
30 a vis mae 1858 gant an aotrou RENAN-NICOLAS SERGENT,
Eskob Kemper ha Leon, dirak eun niver bras a veleien ha hos-
pen kant mil den, deuet en devez-ze, a bep bro, da Remengol (2)*

Itron Varia Remed-oll.
Miret ouzimb ne c'haïmp da gol.

Guerc'hes sacr, a Remengol, patronez a Breiz-Izel,
Pedet evidomb, hirio ha pa renkimp mervel.

Var au ton : *Glac'har ar Verc'hez*

Tad, Mab, ha Spered Santel, tri ferson a Drindet,
Me ho ped, a vir galou, da roi din ar speret
Da composi eur c'hantik da stereden vrillant.
Ar fourdelizen gaëra demeus ar firmamant.

Ho Merc'h eo, Tad Eternel, a Verc'hes biniguet,
Priet ar Spered Santel, Rouanez ar Ælet,
Dreist an oll groaguez devot hi zo bet cavet din
Da veza mam da Jesus, hon Redemptor divin.

Pa zeuan da niveri, Guerc'hes sacr a santel,
An enor, ar meulodi hoc'h eus e Breiz-Izel,

(1) Remengol, hanvet guechal *Ru-men-goulou*, da lavaret e *Meun-Ru-ar-Goulou*, a balamour ma oa eno eur men ru, pe eun templ consacret da c'houlou De, enoret evel eun Doue dindan an hano a Teutatès (Doue Tud) ar roue Gralon, goude beza diskoret an templ-ze ha zavet en e blaç eun ilis kaër da Nam ar guir Doue, a chanchas hano payen *Ru-mee-goulou* en hano christ en a *Remengol* a lavaret e *Remed-oll*, deus a be-hihi ar Batrones a zo hanvet an *Itron Varia Remed-oll*, (*Notre-Dame de Tout-Remède*) abalamour da burzudou bras a ra bemdez, eno, a Verc'hes,; aboue amzer ar roue Gralon bedec hirie.

Remengol a zo bet, a viscoas ar gaera ar santela ilis a Vreiz-Izel; hervès an dud koz peb guir Vreton a gle, eur veach da viana, beo pe varo, ober pelerinach Remengol.

(2) Kurunen an Itron Varia Remengol, ar gæra zo bet guelet biskoas en Breiz-Izel, a zo e en aour hac e perles.

Va speret a zo dister evit ho discleria,
Nemed d'oc'h-hu a zeufe, hirio, d'am azista.

Mæs ennoc'h leus a fianç em euz antreprenet
Publia ho calloud vras touez ar Vretonet,
Ha discleria ar graçou accordet d'ar hed oll,
Dre c'hraç, Jesus hon Autrou, en illis Redemptor.

E peb lec'h m'eo enoret, Mari, hor mam santel,
Alies ve silhouet neb zo dezi fidel,
Mes beza e deus eur plaç bars en pini, bembes,
E scuill var ar Vretonet tensor ha madeles.

Er plaç-ze, e Breiz-Izel, meurbet darempredet,
En esçopti a Guerne, er baroz a Hanvec,
Eus eun illis consacret da c'hloar ha da enor
Rouanez an oll Ælet, guir vam hon Remengol.

Guir dud devot d'ar Verc'hes, m'ho ped. diredit oll,
Deut gant laouenediguez da illis Remengol,
Evit pedi mam Doue da roi deoc'h ar yec'het,
Ha da sivoal hoc'h ene dious laç ana drouc-spered.

M'an d'e poanie oc'h ene gand gouliou ar pec'het
Deut d'ar sourcen ar vuez, nac o pezo remed ;
Goulennet oc'h mam Jesus graçou celestiel,
Ma c'heilot chench a vuez, beza dezi fidel.

Ma de ho corf forbuet gant an infirmite.
Deut da illis Remengol gant eur goir garante,
Er plaç leun o viraclou dre c'hraç ar Verc'hes sacr,
Pini en oc'h oll boaniou ho soulajou timat.

A bêvar c'horn Breiz-Izel e teu pelerinet
Da bidi Mam hor Zalver gant eur galon parfet ;
Eus an eskopti Leon, Treguer, Guened, Kerne,
E teu an oll dud devot da veuli Mam Doue.

Dre'r brut eus ar viraclou a ra e Remengol,
Dre graç Jesus hon Autrou, e deus ar galloud oll,
Mar teu ar belerinet bemdes epad ar bloas,
D'ober an dro d'he ilis var ben ho daoulin noas.

Un nombr bras a viraclou a ra ar Verc'hes sacr.
Ebars illis Remengol dre c'hraç Jezus he Mab ;
Dre he sicour galoudus em eus antreprenet
Discleria lot anezo e touez ar Vretonet.

Ar Verc'hes a Remengol, er bares a Ha avec,
E devez grêt a nevez eur miracl kaër meurbet,
An oll a so estonet oc'h he consideri :
N'en deus netra impossibl dec'hu, Guerc'hes Vari

A dost dezi eur buguel c'hoas en enn oat dister,
Pa voa ar velin o vala, a guezaz er rivier ;
Gant an dour e voa ruillet, ma c'has e toul ar bal,
Ma sonjer e voa flastret, allas ! gaut an dour mal.

E duc gant cals nec'hamant, ha melconiet oll,
Er goestlas, a voues huel, da Verc'hes Remengol ;
Mari leun a garantez, dre e dorn biniguet,
A ziouellas e vue, er meas e voe tenet.

Evit rei guir desteni deuz ar miracl kaër-ze,
Ar buguel da Remengol a voa kaset neuze,
Laket er procession, gantan ur c'houladouen,
Evit publia gallout a Verc'hes souveren.

A dost d'ar C'hastel-Nevez, herve ma eo prouvet,
He deuz grêt guir Vam Doue eur miracl kaër meurbet.
Dre an tan eun tieguez a c'he da berissa,
P'o deuz pedet a Voerc'hes d'a zont d'he azista.

An ozac'h, guir serviger d'ar Verc'hes, biniguet.
En em strinquas d'an daoulin de fidi gant respet :
Mari leun a garantez a zigaças glao bras,
Hak, hep ober droug da zen, an tan goal a vougas.

Chom a ran c'hoas sebezet Guerc'hes, Mam a drue,
O compren ho karantez evit ho bugale ;
En dikruezet o c'heus bet d'eur c'hrouadur daou vloa,
Oc'h ober en e andret eur miracl ar kaëra.

Dre eur tourmant ar brassa eur ch'oz ty o coueza,
Ur c'hrouadur o tremen en em gav dindanna ;
Ar vein vras en dro dean, ma songer voa lazet.
C'hui epquen b'en zicouras, Rouanez an Alet.

E dud a lavare d'ec'h Guerc'hes a *Remed oll* :
Sicouret hor c'hrouadur, pe he c'hao da goll !
Ar vein vras zo remuet, ha dre groas Voerc'hes,
Ar bugellic ac'hoarze dindan lon a vuez.

Mari, hor mam souveren, va vôr havar zouar,
A den, e zervicherien dious anquen a glac'har,

Nombr bras a vartolodet e deus bet preservet,
Prestic da goll o buez, p'ho deus hi he fedet.

Nombr bras a vatimanchou e deveus preservet
Hac an dud hac ar madou dre he graç biniguët ;
Ha bagou ha gobericreïs an tourmant bras
Pa bedent hor Mam Mari, a obiene ho graç.

C'hoas eur c'hrouadur yaouanq a escopti Leon,
A voa kouezet er rivier, Doue' pebez eston !
Klasquet gant eïls a glac'har, a pa o deus pedet
Ar Verc'hes a Remengol, en instant eo kavet;

Pa gavchont ho c'hrouadur, hag en prest da vervel,
Ec'h implorjont, a nevez, Mari hon Mam santel,
Da rej dezhan ar vue he graç biniguët.
Dirac ar gompagnunez, ho feden zo klevet.

Eun den a c'houlen Leon a gollas ar c'herzet,
Zo bet eiz mis o vale voar bouez diou vas loaec
Gré pris gant ar medecin evit troc'ha he c'har,
He zroc'ha e c'hlin, Doue pebeuz glac'har !

Enn nosvez e ne vele e teuas sonj deza
E voa bet Remengol guechal o pardonna,
Hac e zant en e galon eur garantez ardant
Hac eur gair devotion d'ar Verc'hes oll buissant.

Guir vam Jesus, hon Aotro eme affliget,
Va zicouret em poaniou Rouanez an Ælet,
A me roi e donezon kaëra tra zo hem zi
Da gass da zeiz ho pardon evit oc'h enori.

Mari, leun a garantez, a bedas e Mab ker
Da exauci ar beden ar re he servicher :
Receo a ras ar c'herzet dre graç guir *Remed-oll*,
A ed eo o h he meul en ilis Remengol.

Tregont den en eur vaguic a bares Plougastel,
A gonfontas e rad Brest, gant eur barat avel :
Oll e pedjond a galon patrones Remengol,
Eur batimant e deuas, savetet int bet oll.

Er gaër a Vontroulez e krogas an tan goal,
Ar flamou tan, tro var dro o velet o nijal,
Eur barner yaouanq ractal, d'ar Verc'hes a bromet.
Mont da ilis Remengol, hak an tan zo mouget.

Evit gouuit ar victôr, soudardet Breiz-Izel
A bed Mari gant fiziauç e kreiz tan ar brezel :
Hak ar victor gounezet, e zeolt a vandennou
Da Remengol diarhen, e korf ho rochedou.

Martolodet an Arvor, ruillet a dirulet,
Var ar mor brase furol, prest da vesa kollet,
Eb eor, ep stur, ep sicour, oll e renkонт mervel
Pa deu d'ho savetet patronez Breiz-Izel !

Ne ouffe quet niveri na dont da henvet oll
Ar miraclou infui a ra guir *Remed-oll* ;
Evit nep zo guir gristen a leun a galon vad,
Hi zo guir avocades dirac Jesus he mab.

Ken a gorf, ken a ene, kemen-zo affiget,
Deut da ilis Remengol gant eur galon parfet,
Pedit eno gant fianç hor mam santel Mari
Ha renoncel d'ar pec het evit plichout dezhi.

Sant Thomas ha sant Bernard, tud guizec ha santel
A da Vari mam Jesus, dao servicher fidel,
Hon assur a bers Doue biken ne zai da gol
An nep a gar ar Verc'hes, patronez Remengol.

Demp eta da enori brema, da Remengol.
Relegou sacr ar Verc'hez, an daouzec, abostol
Ha relegou sant Joseph ha guir groas hor Salver,
Maro, vit al liberte, var lein mene Calver ;

Relegou saut Gueno'e, mignon bras da Zoue,
Relegou sant Caourantin, kenta escop Kerne,
Ha calc relegou ali gant ar Pab digasset
E presant da Remengol evit ar Vretonnet

Kourach kourach, Bretonnet ha gant fizianz deut oll
Da velet ho Patronez en ilis Remengol,
En ne roet a vrema da zervicha Doue,
Ha da pedi ar Verc'hez ar rest eus ho pue.

Kement ez eo enoret ha karet gant Doue,
Ma permet ganti ober herves he bolante ;
An niver bras a c'hraçou a skuill d'emp var ar qet,
A dremen oll dre zouarn ar Verc'hez bini guet,

Ar bemzec euz a vis Eost, an devez ma pignas
En Envou gant an A'elet en solennite vras,

E teu an oll duá gant guir devosion
Da ilis kaër Remengol da c'bonit ar pardon.

Eun Doue oll galloudec a bermet dre c'hraç
Ma ze da zul an Dindret ema ar pardon bras.
Ar bobl eus a Vreiz-Izel a veler, en deiz-se,
O tonet da Remengol da veuli mam Doue.

En deiz-se e c'honezer induljançou plenier
Ebars ilis Remengol e ty mam hor Salver.
En eur ober gant glac'har eur guir confession,
Hac o receo hon Salver dre ar gommunion.

D'a eivet a vengolo gouel he Nativite,
Ez eus ar memes pardon en illis santel-ze,
A da ped gouel a Verc'hes a zo epad ar bloa
E teu an oll tud devot d'he bisita gant joa.

Er solennite santel eus ar Sul an Drindet,
Kemen a ya da pardon a zo oll ravisset
E consideri Jesus ebars er Sacramant
O c'hortoz hor c'halonnou gant karentez ardent.

Deut ol eta christenien deut oll a vandennou
Da Remengol da bedi Mam Jesus hon Aotrou
Assuret oc'h da veza gant Doue pardonnet,
Ma bec'h guir servicherien d'ar Verc'hes biniguet.

Renoncet d'ho pec'hejou hac en em arollet,
Ebars er breuriezou a zo instituet
Da enori ar Verc'hez evel ar Rosera,
A rent d'hor Mam souveren eun enor ar c'heaëra.

Ne vanquet que da laret bemdez eur chapelet,
Lot demeus he c'hurunen, eun dizenez hanvet
Nep a zeni d'he recita gant karantez barfet
A vezo guir zervicher d'ar Verc'hez biniguet

Tud leal a Vreiz-Izel, oll vignonet va bro,
C'hui, evit pere cals ar vue zo c'houeron
Joa deoc'h var an douar, ha graç digant Doue
Da vont c'hoas da Remengol, ar sourcen ar vue.

Pedit en ho c'hlenvejou, pedit en ho c'hilac'har,
Ha pedit en oll boaniou hou deus var an douar
Brassan santes zo er bed, Guerc'hez sacr Remengol ;
M'ar bezit fidel dezi, ne deot biken da goll.

Guerc'hes gloriüs Vari, ped-t me o suppli,
Evit an oll dud devot a visitai ho ty ;
Chasset an drouc sperejou demeus hor c'halonou,
Ha presantet da Zoue beindez hor pedennaou.

Guerc'hes sacr a Remengol, patronez Breiz-Izel,
Pedit evi lomp, hirio a oa re kiomb mervel,
Pedit evit Breiz-Izel, evit ar Vretonet !
Ho deus ho karet, ho kar, hac ho karo bepret !

Itron Varia Remengol, mam santel da Zoue,
Pa vimp en heur hor unaro, recevet hon ene,
Ha dre o torn biniguet kissit-hi da repos,
Ha da veult an Drindet e gloar ar Barados.

PEDEN AR ROUE GRALON

D'an Itron Varia Remengol..

Itron Varia Remengol,
Mirit oezimb na zaïmb da gol ;
Pedit ive ho mab Jesus,
Ma vezimb gantao evurus.

Itron Varia Remengol,
C'hui en Rouanes ar bed oll,
Bezit ho mam, hor batronez,
A ni ho meulo da james,

D'an Itron Varia Remengol,

**Evit beza preservet eus ar c'hlevejou, hac ispicial
eus ar c'holera-morbus.**

*(Ar beden-ma, lavaret a galon e deus preservet eun niver bras a
dud ha saveteet kals a re all skoet gant ar c'holera, en kaer
Montrou'ez er bloavez 1854.)*

Itron Varia Remengol, patronez Breiz-Izel, mam an oll dud affliget e
sporet, a goif hac a galon, c'hui a zoulen kourach soudardet a creis

tân ar brezel c'hui a asten ho torn a drue d'ar vartolodet prest gonfont er môr bras e furol, c'hui a zisken aliès, e c'hras guete ar c'hlanvour paour ho c'har, evit rei dean ar yec'het hag hanvet oc'h en guirionne *Remed ar bed oll*. Pellait et a-ouzin. Guerc'hes sacr, ar vocen gant an oll c'lenvejou dangerus, va diualit euz ar maro subit, hac evit renta testeni d'ho made-lès, e zin da Remengol d'ho meul ha d'ho trugarekaat en oc'h iliz santel. Eno n'ho c'heus biscoas refuset ni eun deus ho pugale ; bezit trugarezus em andret. Couscoude, ra bezo gret bolonte Doue, ha pa zono va heur diveza, Itron Varia Remengol, ho pet truez ouzin, grit din mervel en ho carante, evel *sænt gallouduz*, pere a beder en ho ty santel.

Evel ze bezet gret.

Itron Varia Remengo!,
C'hui zo a remed ar bed oll,
Pellait disouzimb an teir goalen,
Brezel, kernès hac ar vocen! ...

Ilis Remengol a zo bet, abaoe amzer ar roue Gralon, hanvet ilis *Remed oll*, *ann Ilis miraculus*, abalamour d'ar miraclou bras a ra eno ar Verc'hes Vari.

Dre he galloud ar c'hlanvour paour a bare,
Ar mud a goms hac an den cam a vale !

Hanvet eo ive *sourcen a vue*, ar *feunteun a c'hraçou*, abalamour d'ar graçou a ra Doue en ilis d'an oll gristenien.

Nac a bec'her eus Doue dispartiet,
E Remengol a zo bet difaziet !!! ...

Ilis sacr an Itron-Varia Remengol, a c'hoas hanvet *Ilis ar Vretonet*, *Ilis ar Sænt hac ar Rouanet* abalamour, goude ma eo confontet kær Is, ar roue Gralou a reas sevel ilis Remengol en enor d'ar Verc'hes, evit trugarecaat Doue da veza zaveteet dezan he vue ; mont a re alies d'he bizita, e compagnunès sant Kaourintin, kentan eskop Kemper, sant Guenole, sant Guen-Æl, ha cals a zænt all, pere a veve neuze e koant Landevennec, hac a brezegue ar fez dre ar vro.

Abaoue an amzer-se, ilis Remengol a zo bet darampredet gant ar lopt a Vreiz-Izel, karguet a c'hraçou hac a induljançou ar re vrassan roet gant hon Tad santel ar Pap hac an eskibian.

Er bloas mil heis cant pemp hac enter cant, on Tad santel ar Pab' Pii Nao en deus roet da ilis Remengol eun tam eur vir groas hon Salver Jesus-Christ, hac eun tam eus he gurunen spern : ar memeus Pop en eus c'hoas lakat eus a Rom da Remengol eun tam eus a voal ar Verc'hes hag eus ar bez en pehini a voa bet sebeliet, darn eus ar relégou sant Joseph, sant Joachin, sant Ian-Badezour, sant Zachari, Santez-Anna, santez Elisabed, an daouzec Abostol, ar pevar Avieler, an doctoret bras eus an Ilis, ha dre eur garante ar vrassa evit Remengol en deus c'hoas roet d'an templ santel-ze corf zant Silven, mignon ha compagnon an abostol sant Paul, ha relegou *tri c'hant pemp ha tri ugent sant*, evit *peb devez ar bloaz*.

Ar'hescop Paris en deus roet ve da ilis Remengol darn eus a relegou san Louis, roue Franç, santez Genovefa, patronès Paris, ha cals a re all.

Ar e'hardinalet arc'heskop Tour, arc'heskop Bourdel, arc'heskop Lyon arc'heskop Rouen, eskop Strasbourg, eskop Chartr, eskop Roason, eskop Sant-Briec, eskop an Noanet, an autrou Joseph-Marie Graveran, escop Kerne à Leon, maro en Kemper, evel eur sant, iskibien al a Vreiz-Izel, a Franç hac eus ar vroïou all, ho deus roet da ilis Remengol, evel pre-sanchou ar c'haera, relegou eun niver bras a sænt pere, da bep pardon, a ve douguet e procession gant ar beherinet.

Kement Sant a ouffe ann den da bedi en he boaniou var an douar, a zo darn euz e relegou, en ilis miraculuz-ze, ken karet gant ar roue Gralon; gouelet a rer eno ouspen relegou ar Ver'hez Santez Anna s. Joseph, an Ebestet, etc., relegou s. Augustin, s. Ambroas, s. Jérôm, s. Ian Chrisostom, s. Bernard, s. Laurens, s. Sebastien, s. Roc, s. Dominic, s. Kaourintin, s. Paul a Léon, s. Guenole, s. Even, etc., relegou santes Barba, santes Mac'harit, santes Katel, santos Mari-Madalen, santes Philomen, hag eun niver bras a re all, *ouspen trizek cant*, pere a zo eno evel eur pobl a sænt dirac an Itron Varia Remengol oc'h he fedi da skuilla he graçou var ar beherinet, deu deus ar bevar avel da veali en illis sacr Remengol Renanes ar Sænt, an Ælès, Advocades an anaoun Patronès an dud paour, Esperans an oll gristenien, ha Mam ar Vretonet.

Ha brema, ma breudeur demp holl,
Demp da bardou bras Remengol,
Demp da illis ar Vretonet,
Demp da sourcen an oll Remed !...

D'ar pardon bras, pehini a bad pomb devez, an henchou o ve goelet a beherinet, darn bet clân gant clevejou danjerus, darn all distro divar ar mor pe us a brezel, pers a c'ha diarc'hen hac e corf ho rochedou goadec; oll en em strinkont d'ann daoulin ractal ma velont tour an ilis santel, alies en em gav ive en ho zoues, eur c'hloarek yaouanq bennac, deut evit e guen gouec'h hac en eur vouela gant laoune diguez ha lavar :

« Salud, douar burzudus var bini peb kamad,
« A laka daelou a joa da zont em daoulagad,
« Salud, ilis Remengol, ar gaera zo er bed,
« Salud, va fatronez vad, Mam ger ar Vretonet !...

En he gever, ive eur barz, eur pelerin ccz, bet alies e pardonioù Remengol, ha dent hoas eur veac'h var bouez he vaz, da c'houlen eur maro mad, a zistro laouen d'ar gær en eur gana meulodi he batronez, chillaouet eo bet he beden, hag an Itron varia Remengol en deus assuret silvidiguez d'e ene er barados Doue, ha repos d'he eskern beteg deis ar varn, e douar beniguet bered he bares. — Couscoude pelaat a ra gant anken.

Harpa a ra alies, var he vaz ha teurel a ra c'hoas eur zel a drugare var zu illis he Vam karantezuz pa ne vel mui nemet bec an tour, a koue d'an daoulin, hac e lavar daëlou en he zaoulagad :

« Kenavo'ta Remengol, kenavo da viken,
« Kenavo, Guerc'hes Vari, c'hui pini a garen,
« Kenavo pelerinet, kenavo tud va bro,
« Kenavo er Barados, kenavo, kenavo !!!...

INDULJANÇOU REMENGOL

Dre eur scrit apostolik, roet e Rom, en ilis Sant-Pêr, d'ar bemzec a vis even 1855, hon Tad santel ar Pab, Pii nao, en deus accorder en e vadeles eun induljanç p'énier a remission eus ho holl fec'hejou d'ar gri-tenien pere, goude beza conveseet ha communiet, ar visito, gant devotion, ilis sacr ann itron-Varia Remengol, un induljanç a seiz vloas ha ken aliès a zaou uguent devez d'an oll pelerinet. ken aliès goueach ma visitin gant devotion ilis Remengol, ha ma pedit eno Doue hac an itron Varia-Remed-oll

An induljançou-ma a ail beza gounézet evit an anaoun.

Dre eur scrit all roet ive e Rom, ilis sant-Pêr, d'an dec a vis guenver 1856 (scrit pini a zo brema exposet en ilis Remengol voar eun dolen aoûr, e c'hars treid ar Werc'hez, hon Tad santel ar Pab en deus c'hoas roet da ilis an Itron Varia Remengol an holl graçou, induljançou ha privilajchou, accordet gant ar Pabet d'an Itron-Varia-Loretta, en Itali. En ilis-ze e conservet an ty en pini a chome a Verc'hez Vari e Nazareth hac e pini eo bet conservet hac en deus bevet hor Zalver J.-C

Er blavès 1295, an Aëlès a zougas a dreus an oabl, an ty santel eus a Nazareth d'an andret hirio Loretta tost da Rom savet a so bet eno eun ilis kaër, pehini a zo bet abaoue darempredet bras a karguet a c'hraçou gant ar Pabet.

Neus er bed universel nemed an ilis-se, ilis Loretta, hac iliz an Itron Varia Remengol, da bere a ve bet roet graçou ker bras, ker caër. Ar gristenien a visito breman hac en amzer da zont ilis Remengol, ker brudet dre e miraclou a c'houn zo ar memes induljançou hac ar memes graçou evel ar re a ia da Jerusalem, da Rom pe da iliz Loretta, da visita bez hor Zalver J.-C, beiou an ebestel ha ty ar Verc'hes Vari.

Dre eur scrit all roet en Rom, en ilis Sant-Pêr, hon tad santel en deuz carguet Escop Kemper da guruni, *evit han hac en he ano* an Itron-Varia Remengol, pihini zo bet kurunet, devez ar pardon bras, an 30 a viz mæ 1858.

Madou spirituel ken precius a zo eun testeni euz a zevotion hon Tad santel ar Pap en andret an Itron-Varia Remengol hac eur merk eus e garante evit ar Vretonet, pere a gavo bepret enn ilis sacr Remengol remed en ho foanio var an douar, pardon d'ho fec'hejou, silvidiguez d'ho ene ha delivrans d'an anaon.

MEDALEN AN ITRON VARIA REMED-OLL

Medalen an Itron Varia Remengol, *biniquet hac induljanciel* en ilis sacr Remengol dre urs hon Tad santel ar Pab a ro d'an den fiziañç en Doue, nerz a enep an drouc speret, chanç a bonheur var ar mor, er brezel en trubuilhou ar bed, consolation ha remed enn oll boaniou hon deus var an douar. Peb kristen a gle, e pad e vue, douguen gant respet en he guerc'hen medalen precius an Itron-Varia Remed-oll, hac en eur vervel hen lakat var he galon evit mont dirac Doue.

Lanhnon, e ty intanvez Ar Goffic, levrer.